

امنیت عمومی و مدیریت بحران

تألیف:

فرجام وهابی

دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، عضو هیات علمی

انتشارات موجک

- سرشناسه : وهابی، فرجام، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور : امنیت عمومی و مدیریت بحران / تألیف فرجام وهابی.
مشخصات نشر : تهران: انتشارات موجک، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ۱۲۴ ص.: مصور، جدول، نمودار، وزیری.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۳۴-۱۶-۴ ، ۱۸۰۰۰۰ ریال.
وضعیت فهرست نویسی : فیا
• موضوع : مناقشات اجتماعی -- ایران -- ۱۳۸۸ -- نمونه پژوهی
موضوع : Social conflict -- Iran -- 2009 -- Case studies
موضوع : روسای جمهور -- ایران -- انتخابات -- ۱۳۸۸ -- نمونه پژوهی
موضوع : Presidents -- Iran -- Election -- 2009 -- Case studies
موضوع : شورش ها -- ایران -- سرکوب -- نمونه پژوهی
موضوع : Riot control -- Iran -- Case studies
موضوع : نظم و انضام -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع : Community policing -- Iran -- Case studies
موضوع : امنیت عمومی -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع : Public safety -- Iran -- Case studies
موضوع : مدیریت بحران -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع : Crisis management -- Iran -- Case studies
رده بندی کنگره : JQ1۷۸۹ / ۹ و ۵ آ ۱۳۹۵
رده بندی دیویی : ۳۲۴/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی : ۴۴۳۲۹۵۹

انتشارات موجک

تلگرام: ۰۹۰۱۷۶۷۲۵۰۲ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش: ۰۹۰۱۷۶۷۲۵۰۲ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳

Email: mojakpublication@yahoo.com

Web: www.mojak.ir

عنوان: امنیت عمومی و مدیریت بحران

تألیف: فرجام وهابی

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد - قیمت: ۱۸۰۰۰۰ ریال

طراح جلد: سیده زهرا روشنایی

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۵

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۳۴-۱۶-۴

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

۱.....	سخن مولف	۱
۳.....	فصل اول: امنیت	۳
۳.....	۱-۱ مفهوم امنیت	۳
۴.....	۲-۱ مفهوم امنیت ملی	۴
۷.....	۳-۱ تعاریف امنیت و امنیت ملی	۷
۱۰.....	۴-۱ سطوح امنیت	۱۰
۱۱.....	۵-۱ سطوح امنیت در اصطلاحات سیاسی و حقوقی	۱۱
۱۱.....	۱-۵-۱ امنیت فردی	۱۱
۱۱.....	۲-۵-۱ امنیت اجتماعی	۱۱
۱۱.....	۳-۵-۱ امنیت ملی	۱۱
۱۳.....	فصل دوم: امنیت عمومی	۱۳
۱۳.....	۱-۲ امنیت داخلی	۱۳
۱۳.....	۲-۲ مدل سه بعدی امنیت عمومی	۱۳
۱۳.....	۱-۲-۲ سطح انتظام ملی	۱۳
۱۴.....	۲-۲-۲ سطح میانی (امنیت عمومی و انضباط اجتماعی)	۱۴
۱۴.....	۳-۲-۲ سطح عملیاتی (سطح پلیس)	۱۴
۱۴.....	۳-۲ نقش نیروی انتظامی در ساختار امنیت داخلی	۱۴
۱۵.....	۴-۲ متخبی از قانون ادغام نیروهای انتظامی	۱۵

- ۵-۲ پدافند غیر عامل راهکاری برای حفظ و ارتقای امنیت ۱۶
- ۶-۲ شقوق و عرصه‌های دفاع ۱۶
- ۱-۶-۲ پدافند عامل ۱۶
- ۲-۶-۲ پدافند غیر عامل ۱۷

- فصل سوم: بحران ۱۹
- ۱-۳ تعریف بحران ۱۹
- ۲-۳ روند سیستمی در تعریف بحران ۲۱
- ۳-۳ رویکرد نسبی در تعریف بحران ۲۲
- ۴-۳ محرومیت نسبی و شکلی از شکل‌گیری بحران ۲۶
- ۵-۳ بحران‌های شهری ۲۸

- فصل چهارم: ارزش و محرومیت ۲۹
- ۱-۴ طبقه‌بندی ارزش‌ها ۲۹
- ۱-۱-۴ ارزش‌های رفاهی ۲۹
- ۲-۱-۴ ارزش‌های مربوط به قدرت ۳۰
- ۳-۱-۴ ارزش‌های بین‌الاشخاصی ۳۰
- ۲-۴ الگوهای محرومیت نسبی ۳۰
- ۱-۲-۴ محرومیت نزولی ۳۰
- ۲-۲-۴ محرومیت ناشی از بلند پروازی یا محرومیت آرزویی ۳۱
- ۳-۲-۴ محرومیت پیش‌رونده یا محرومیت صعودی ۳۱
- ۳-۴ مدل‌های محرومیت نسبی ۳۱
- ۱-۳-۴ محرومیت نزولی ۳۱
- ۲-۳-۴ محرومیت ناشی از بلند پروازی ۳۲
- ۳-۳-۴ محرومیت صعودی ۳۳

۴-۴ برخی علل افزایش انتظارات در جامعه ۳۴

۴-۵ فرضیه ناکامی - پر خاشگری ۳۴

فصل پنجم: شاخصه های بحران ۳۷

۱-۵ سطوح بحران ۳۷

۲-۵ انواع بحران ۳۸

۳-۵ مدل های بحران از نظر شکل گیری آن ۳۸

۱-۳-۵ بحران های مبتنی بر واقعه ناگهانی ۳۹

۲-۳-۵ نا آراستی های مبتنی بر مسایل ریشه ای ۴۱

۴-۵ شاخصه های وضعیت بحالی ۴۱

۱-۴-۵ شاخصه های بحران از منظر میلر و ایسکو ۴۲

۲-۴-۵ شاخصه های بحران از منظر اینسون ۴۳

۳-۴-۵ شاخصه های بحران از منظر کادرون ۴۳

۴-۴-۵ شاخصه های بحران از منظر کاکارنی ۴۳

۵-۵ ویژگی های مشترک بحران ها ۴۴

۶-۵ کارکرد بحران ها ۴۵

فصل ششم: مدیریت بحران ۴۷

۱-۶ تعریف مدیریت بحران ۴۷

۲-۶ وظایف مدیریت بحران ۴۹

۳-۶ وظایف قبل از بحران ۵۰

۴-۶ روش های پیش بینی بحران ۵۱

۵-۶ راهبردهای کشورهای حمایتگر ۵۳

۶-۶ اقدامات پیشگیری از بحران ۵۴

۵۷.....	فصل هفتم: مقابله با بحران
۵۷.....	۱-۷ اقدامات مقابله با بحران
۵۷.....	۱-۱-۷ عملیات مبتنی بر تخلیه هیجانات
۵۸.....	۲-۱-۷ عملیات مبتنی بر مدارا و مماشات
۵۸.....	۳-۱-۷ جداسازی
۵۸.....	۱-۳-۱-۷ جداسازی عوامل ایجاد ناآرامی
۵۸.....	۲-۳-۱-۷ جداسازی مکانی
۵۹.....	۳-۳-۱-۷ جداسازی عوامل درگیر
۵۹.....	۴-۱-۷ عملیات روانی
۵۹.....	۱-۴-۱-۷ عملیات روانی نسبت به عوامل ناآرامی
۶۰.....	۲-۴-۱-۷ عملیات روانی نسبت به شهروندان
۶۰.....	۳-۴-۱-۷ عملیات روانی نسبت به نیروهای خودی
۶۰.....	۴-۴-۱-۷ کار با خبرنگاران در صحنه
۶۱.....	۵-۱-۷ عملیات مبتنی بر برخورد قهری
۶۱.....	۶-۱-۷ شناسایی و دستگیری هدفمند
۶۲.....	۲-۷ اولویت در بهره‌گیری از قدرت فرهنگی در حفظ نظم و امنیت
۶۲.....	۳-۷ حداقل کاربرد خشونت
۶۳.....	۴-۷ وحدت تلاش‌ها
۶۳.....	۵-۷ فراچنانچی بودن
۶۵.....	فصل هشتم: راهبردهای مدیریت بحران
۶۵.....	۱-۸ راهبرد مستقیم (کاربرد قوه قهر)
۶۷.....	۲-۸ راهبرد غیرمستقیم (کاربرد روش اقناع)
۶۷.....	۱-۲-۸ خلع سلاح روانی
۶۷.....	۲-۲-۸ حضور در میان معترضان

۷۳	فصل نهم: اقدامات پس از بحران
۷۳	۱-۹ وظایف بعد از بحران
۷۴	۲-۹ تعریف ترمیم و بازسازی
۷۴	۳-۹ منظور از ترمیم و بازسازی
۷۴	۴-۹ ملاحظات مؤثر بر اقدامات ترمیم و بازسازی
۷۶	۵-۹ نحوه بازسازی افکار عمومی جامعه

۷۹	فصل دهم: رسانه ها
۷۹	۱-۱۰ تعریف جمهوری رسانه
۸۰	۲-۱۰ کارکرد های انواع رسانه
۸۰	۱-۲-۱۰ انتقال رسانه سرپیچ
۸۰	۲-۲-۱۰ کارکرد اطلاع رسانی
۸۱	۳-۲-۱۰ کارکرد آموزشی
۸۲	۴-۲-۱۰ کارکرد سرگرمی
۸۳	۵-۲-۱۰ کارکرد تبلیغی
۸۵	۶-۲-۱۰ کارکرد سیاسی
۸۶	۷-۲-۱۰ کارکرد دینی
۸۷	۳-۱۰ نقش سیاسی رسانه ها در جامعه
۸۷	۴-۱۰ تأثیرات سیاسی رسانه

۸۹	فصل یازدهم: نقش رسانه ها در مدیریت بحران
۸۹	۱-۱۱ نظریه های مرتبط با نقش و تأثیرات رسانه
۸۹	۱-۱-۱۱ نظریه برجسته سازی
۹۰	۲-۱-۱۱ نظریه کاشت
۹۰	۳-۱-۱۱ نظریه تحمیل

۹۰	۲-۱۱ نقش رسانه‌های داخلی در مدیریت بحران
۹۱	۱-۲-۱۱ نقش رسانه‌ها از زبان امام خمینی (ره)
۹۲	۲-۲-۱۱ نقش رسانه‌ها در بحران‌های سیاسی
۹۷	۳-۲-۱۱ نقش رسانه‌ها در مدیریت بحران‌های سیاسی ایران
۹۷	۱-۳-۲-۱۱ زمان انتخابات [مقطع کوتاه‌مدت]
۹۹	۲-۳-۲-۱۱ افزایش آگاهی سیاسی جامعه [مقطع بلندمدت]
۹۹	۴-۲-۱۱ عال آسب‌پذیری و آسیب‌زایی رسانه‌ها
۱۰۱	۱-۱۱ رخدادهای اطلاع‌رسانی در بحران‌ها
۱۰۳	۴-۱۱ روش‌های اطلاع‌رسانی
۱۰۵	فصل دوازدهم: جنگ روانی
۱۰۵	۱-۱۲ عملیات روانی
۱۰۵	۲-۱۲ تکنیک‌های جنگ روانی
۱۰۵	۱-۲-۱۲ برچسب زدن
۱۰۶	۲-۲-۱۲ توسل به ترس
۱۰۸	۳-۲-۱۲ تکرار
۱۰۸	۴-۲-۱۲ تظاهر به بی‌طرفی
۱۰۹	۵-۲-۱۲ اهریمن‌سازی
۱۱۰	۶-۲-۱۲ ایجاد تفرقه و تضاد
۱۱۱	۷-۲-۱۲ ترور شخصیت
۱۱۱	۸-۲-۱۲ دروغ
۱۱۱	۹-۲-۱۲ شایعه
۱۱۲	۱۰-۲-۱۲ کلی‌گویی
۱۱۳	۱۱-۲-۱۲ گواهی
۱۱۴	۱۲-۲-۱۲ مبالغه

۱۱۴ ۱۳-۲-۱۲ خشونت گرایی

۱۱۵ ۱۴-۲-۱۲ باره حقیقت گویی

۱۱۷ منابع

۱۱۷ منابع فارسی

۱۲۴ منابع لاتین

www.ketab.ir

سخن مولف

یکی از مباحث که در امنیت ملی به طور چشمگیری خود را به رخ می کشد، مباحث مربوط به امنیت داخلی است. در امنیت داخلی سطوح مختلفی از امنیت مطرح است که یکی از این سطوح، مبحث امنیت عمومی است که اصولاً به سطحی از امنیت گفته می شود که می تواند بخش وسیعی از مردم یا تمامی آنها را پوشش دهد. در این سطح از امنیت ما با سطحی فروتر روبه روستیم که به بخشی از جمعیت، ورزش های مردم مربوط می گردد و این بخش از منافع نیز به نوبه خود می تواند سطحی از مردم را فرا گیرد. این سطح از امنیت را امنیت انتظامی نام نهاده ایم و مرادمان از امنیت انتظامی در واقع آن نوعی امنیت است که نیروی انتظامی مستقیماً متکفل تولید، حفظ و توسعه آن می باشد.

مدیریت بحران^۱ اصطلاحی است که رایج پاسخ دهی به موقعیت های بحرانی به کار می رود. در حوزه علوم مدیریتی، مدیریت بحران افکندنی قلمداد کرده اند که یک مدیر در مواقع خطر احتمالی، سعی در برآورده ساختن اهداف خود با رینه ای قابل قبول دارد. چارلز هرمان^۲ در تعریف موقعیت بحران می گوید: «موقعیت بحرانی، هدف های برتر نهاد تصمیم گیرنده را به خطر می اندازد، زمان برای پاسخ دهی و اجرای تصمیم گیری گرفته شده را به شدت محدود می کند و وقوع چنین موقعیتی به سردرگمی و غافل گیری اعضای نهاد تصمیم گیرنده منتهی می شود». در نظام سیاست بین المللی، بحران را مترادف با پدیده نزاع پنداشته اند، نزاع هایی که «رنوع در اساسی تا جنگ را شامل می شوند. بحران ها در سطوح خرد و کلان رفتار بشر رخ می دهند. در سطح کلان بحران ها شامل نزاع میان دولت ها می شود و در سطح خرد، نزاع میان گروه ها یا عاملان منفرد در می گیرد، مشخصه های بارز هر بحران را آمیزه ای از سه عنصر تهدید، فرصت و کوتاهی زمان موجود و میزان فشار روحی وارده تعیین می کند.

مدیریت بحران در حوزه امنیتی را می توان فرایند به کارگیری جامع، بهینه و سریع منابع در دسترس

¹ Crisis Management

² Charls Herman

دولت برای کنترل ناآرامی‌های داخلی با حداقل خسارت دانست. بر این اساس مفروض مبنای این تعریف آن است که جریان ناآرامی و کنترل آن، در واقع تقابل دو گروه از نقش آفرینان است، با این احتمال که ممکن است هر یک از این دو گروه به بخش‌های مختلفی تقسیم شده باشند که یک طرف با بسیج منابع و طرف دیگر با کنترل اجتماع بر اساس کاربرد منابع در دسترس خود و بهره‌برداری از فرصت‌های موجود، سعی دارند طرف مقابل را با تحمیل اراده از صحنه خارج نموده یا نوع خاصی از بازی را به او دیکته نمایند.

تأمل در بحران آشوب‌های شهری اخیر، نشان می‌دهد که این گونه بحران‌ها در مقایسه با بحران‌های دهه‌های پیش ماهیت و ابعاد پیچیده‌تری یافته‌اند. محققان در بررسی این گونه بحران‌ها بر این عقیده هستند که فروکاستن دامنه اثرات آن‌ها مستلزم بهره‌گیری از فنون و روش‌های روان‌شناختی، جامعه‌شناختی و نظامی ویژه و نوین است. بر این اساس علاوه بر عوامل فیزیکی و یگانی مؤثر بر کنترل حوادث، تمام عوامل نرم‌افزاری و غیرفیزیکی هم‌چون رسانه، ارتباطات سازمانی و قانون بیش از پیش برجسته شده است.

کتاب حاضر تحت عنوان "امنیت عمومی و مدیریت بحران"، شامل مباحث آموزشی در زمینه امنیت عمومی و مدیریت بحران می‌باشد که شامل: واژه فصل: امنیت، امنیت عمومی، بحران، ارزش و محرومیت، شاخصه‌های بحران، مدیریت بحران، مقابله با بحران، راهبردهای مدیریت بحران، اقدامات پس از بحران، رسانه‌ها، نقش رسانه‌ها در مدیریت بحران و جنگ روانی است.

فرجام وهابی

دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی

پاییز ۱۳۹۵